

ELS IMPOSTOS I TU- ACTIVITATS 1-2-3

ACTIVITAT 1: NÒMINA

En Jaume està buscant feina, ha entrat al web www.jove.cat i s'ha mirat les ofertes de treball. Li ha agradat molt una de monitors de lleure. Li fan una entrevista i gràcies a les seves aptituds per transmetre la seva creativitat i sociabilitat, l'encarregat de recursos humans ha decidit contractar-lo abans que surti per la porta. Li ofereix un contracte amb les condicions que s'anunciaven al portal:

OFERTA DE TREBALL

Casa rural CERCA 5

Monitors/es de lleure

TASQUES:
Dinamitzar activitats esportives i d'oci educatiu per a nens/es i joves.

PERFIL DEL PERSONAL:
Persona creativa, esportista, sociable, dinàmica i implicada.
Estudis: Títol de monitor / a de lleure.
Idiomes: Català.
Experiència: En l'ensenyament i / o monitoratge amb nens i nenes.
Altres requisits: Capacitats i habilitats per a la realització de tallers i manualitats infantils. Certificat d'antecedents penals.

CONDICIONS DE TREBALL:
Ubicació: Taradell.
Retribució: 1.105,65 € bruts / mes per 14 pagues (per jornada completa)
Contracte: Fix discontinu.
Jornada: Completa de 40h / setmanals principalment de dilluns a divendres, dependent de la programació d'activitats del centre.

Molt content per haver aconseguit, finalment, la seva primera feina, fa números sobre com gastarà els primers 1.105,65€.

Després d'un mes intens de feina, arriba, amb gran satisfacció personal, el dia que ha de rebre la nòmina.

Un cop acabada la jornada, rep un correu electrònic del departament de recursos humans. Seu al sofà i abans de començar a jugar amb el seu videojoc *online* preferit amb un amic de Calaf, obre el document adjunt que conté la nòmina...

És així quan es troba que el que rep no és de 1.105,65 €, sinó de 916,93 €.

Decebut, una legió de dubtes i pensaments l'assetgen: **Per què no ha cobrat el que li havien dit?**

SOLUCIÓ

Aquesta activitat serveix per mostrar als alumnes la diferència entre sou net i sou brut. Expliqui'ls que per calcular el salari net d'un treballador s'ha de restar del salari brut la cotització a la Seguretat Social i la tributació de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, i aprofundeixi en els diferents conceptes segons el temps que tingui disponible.

SALARI BRUT

El salari brut està format per la base salarial més els complements, i es poden donar per circumstàncies específiques de cada treballador. El plus de transport i les dietes són exemples de complements.

El salari brut d'en Jaume és de 12 remuneracions de 1.105,65 € + 2 pagues extres de 1.105,65 €. No té complements salarials.

SALARI BRUT ANUAL			
	Import	Nombre de pagues	Total
Salari base	1.105,65 €	12	13.267,80 €
Paga extra	1.105,65 €	2	2.211,30 €
TOTAL BRUT ANY			15.479,10 €

DEDUCCIONS DE LA SEGURETAT SOCIAL QUE AFECTEN EL TREBALLADOR

La base de cotització per a contingències comunes s'utilitza per calcular els pagaments que ha de fer el treballador a la Seguretat Social, pels conceptes de: contingències comunes (s'utilitzen per pagar les pensions actuals dels jubilats, els accidents no laborals i les malalties no relacionades amb la feina), atur i formació professional.

El treballador aporta el 4,70 % de la base de cotització de la seva nòmina al fons comú de la Seguretat Social (*quota obrera*). Per poder calcular l'import que se li deduirà abans necessitem saber quina és la seva base de cotització:

BASE DE COTIZACIÓ	
Remuneració mensual	1.105,65 €
Prorrata de pagues extres	184,27 €
TOTAL	1.289,92 €

*La prorrata de pagues extres es calcula $(1.105,65€ \times 2 \text{ pagues extra}) / 12 = 184,27 €$

DEDUCCIONS SEGURETAT SOCIAL			
Concepte	Base de cotització	Tipus	Deducció
Contingències comunes	1289,92 €	4,70 %	60,63 €
Atur	1289,92 €	1,55 %	19,99 €
Formació professional	1289,92 €	0,10 %	1,29 €
TOTAL	1289,92 €	6,35 %	81,91 €

RETENCIÓ IRPF

L'empresa també és l'encarregada d'aplicar una retenció a la nòmina d'en Jaume en concepte del pagament de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques.

Aquest pagament, que és mensual, varia segons les condicions personals del treballador, del seu salari brut i dels trams que indica cada any l'Agència tributària.

Per l'any 2017 els trams disposats són els següents:

IRPF Base general 2017			
Base liquidable	Quota íntegra	Resta base liquidable	Tipus aplicable
0	0	12.450,00	21,50 %
12.450,00	2.676,75	5.257,20	24,00 %
17.707,20	3.938,48	2.492,80	26,00 %
20.200,00	4.586,61	12.807,20	29,00 %
33.007,20	8.300,69	2.192,80	33,50 %
35.200,00	9.035,28	18.207,20	37,00 %
53.407,20	15.771,95	6.592,80	40,00 %
60.000,00	18.409,07	60.000,20	44,00 %
120.000,20	44.809,15	55.000,00	46,00 %
175.000,20	70.109,15	EN ENDAVANT	48,00 %

Considerant que no té cap familiar al seu càrrec, que té un contracte fix discontinu i tributa el 9,66 %, l'import de l'IRPF en el cas d'en Jaume serà:

Per a 1.105,65 € bruts x 14 pagues:

- + Per als mesos de gener, febrer, març, abril, maig, juliol, agost, setembre, octubre i novembre: **106,81 €**
- + Per als mesos de juny i desembre, quan cobrarà la paga doble: **213,61 €**

LÍQUID A PERCEBRE O SALARI NET

El salari net que rep un treballador és el salari brut menys la cotització a la Seguretat Social i la tributació de l'IRPF. Per tant, el salari net que rebrà en Jaume serà de:

SALARI NET				
Mes	Salari brut	Cotització SS	Tributació IRPF	Salari net
Gener	1.105,65 €	81,91 €	106,81 €	916,93 €
Febrer	1.105,65 €	81,91 €	106,81 €	916,93 €
Març	1.105,65 €	81,91 €	106,81 €	916,93 €
Abril	1.105,65 €	81,91 €	106,81 €	916,93 €
Maig	1.105,65 €	81,91 €	106,81 €	916,93 €
Juny	2.211,30 €	81,91 €	213,61 €	1.915,78 €
Juliol	1.105,65 €	81,91 €	106,81 €	916,93 €
Agost	1.105,65 €	81,91 €	106,81 €	916,93 €
Setembre	1.105,65 €	81,91 €	106,81 €	916,93 €
Octubre	1.105,65 €	81,91 €	106,81 €	916,93 €
Novembre	1.105,65 €	81,91 €	106,81 €	916,93 €
Desembre	2.211,30 €	81,91 €	213,61 €	1.915,78 €

BASE DE COTITZACIÓ PER CONTINGÈNCIES PROFESSIONALS

L'empresa també ha de fer aportacions a la Seguretat Social, que no es descompten del salari d'en Jaume (*és l'anomenada quota patronal*).

La base de cotització per a contingències professionals s'obté de la suma de la base de cotització per a contingències comunes amb altres conceptes. Cal recordar que els conceptes que parteixen d'aquesta base, només impliquen l'empresari, no el treballador.

BASE DE COTITZACIÓ PER A CONTINGÈNCIES PROFESSIONALS			
Concepte	Base	Tipus	Deducció
Contingències comunes	1.289,92 €	23,6 %	304,42 €
Accidents de treball i malalties professionals	1.289,92 €	1,0 %	12,90 €
Atur	1.289,92 €	5,5 %	70,95 €
Formació	1.289,92 €	0,6 %	7,74 €
Fons de garantia salarial	1.289,92 €	0,2 %	2,58 €
TOTAL			398,59 €

ACTIVITAT 2: AL SUPERMERCAT

Com cada dissabte al matí, en Jaume acompanya la seva mare a comprar. Després d'anar al mercat i comprar les botifarres casolanes que tant li agraden, arriba el moment d'omplir el cistell de la compra.

Un cop fets els tallers d'Educació Financera, en Jaume sap que és molt important dur a sobre una llista del que cal comprar, ja que, d'aquesta manera, s'assegura que no es descuida de res i, a més, evita comprar coses innecessàries.

Quan arriben a la cua, passen tots els productes per caixa. Al moment de pagar, en Jaume i la seva mare se sorprenden, ja que resulta que el preu final és més alt del que esperaven, tot i haver agafat algunes coses extres.

En Jaume recorda a la seva mare que és millor pagar amb targeta de dèbit, ja que després serà més fàcil fer els comptes a casa, tal i com li van explicar al taller *Administrant els teus diners*.

Tot i així, un cop surten del supermercat, en Jaume revisa el tiquet de la compra, que s'inclou a continuació:

SUPERMERCAT "LA CANTONADA"		
C/ MAJOR AMB AVINGUDA DE LA RIA		
93.123.45.67 CIF: J-12345678 P.V.P. IVA INCLÒS		
06/09/2017 11:21 CAIXA 03		
AIGUA 6L		2,15€
OLI D'OLIVA		3,69€
FORMATGE D'OVELLA		2,19€
LLET DE CIVADA		1,45€
POLLASTRE		4,89€
SUCS		4,15€
LLET SENCERA PACK 6		5,10€
DETERGENT LÍQUID		6,99€
DETERGENT LÍQUID		6,99€
DENTÍFRIC		1,85€
DENTÍFRIC		1,85€
LLIMONES		2,29€
TARONGES		4,49€
OUS		1,95€
TOTAL		50,03€
TARGETA BANCÀRIA		50,03€
IVA	BASE IMPOSABLE	QUOTA
4%	16,80	0,67
10%	13,53	1,35
21%	14,61	3,07

Un cop revisat el rebut, en Jaume veu on pot estar l'error. Han pagat un detergent de més!

1. Quant seria el total a pagar, un cop feta la correcció?

50,03€ - 6,99 € = 43,04 €

2. Si t'hi fixes, hi ha productes que tenen un IVA del 4%, altres del 10% i altres del 21%. Podries encertar quina xifra correspon a cadascun dels productes?

Producte	IVA
Aigua	10 %
Oli d'oliva	10 %
Formatge ovella	4 %
Llei de civada	4 %
Pollastre	10 %
Sucs	10 %
Llet sencera	4 %
Detergent líquid	21 %
Dentífric	21 %
Llimones	4 %
Taronja	4 %
Ous	4 %

Faci una petita explicació sobre l'IVA. El següent text és molt tècnic, però li pot servir de base:

«L'IVA és un tribut de naturalesa indirecta que recau sobre el consum i grava: les entregues de béns i prestacions de serveis efectuades per empresaris i professionals, les adquisicions intracomunitàries i les importacions de béns».

Aprofiti i faci alguns comentaris sobre els diferents tipus d'IVA.

IVA GENERAL (21 %): és el percentatge que s'aplica per defecte a tots els productes i serveis. Els electrodomèstics, la roba, el calçat, el tabac, el bricolatge, els serveis de fontaneria, etc. La majoria dels articles estan sota aquest tipus i, encara més, després dels últims canvis que han comportat l'aplicació d'aquest percentatge en serveis com ara la perruqueria, el gimnàs, la restauració i altres similars. S'inclouen productes sanitaris, béns intermedis, equips mèdics i instrumental sanitari.

IVA REDUÏT (10 %): la llista de productes i serveis que tributen a un tipus reduït és molt llarga i inclou els aliments en general (excepte els que suporten un IVA súper reduït), el transport de viatgers, els arbres, les plantes, les plantes aromàtiques empleades com a espècies, etc.

IVA SÚPER REDUÏT (4 %): s'aplica als productes de primera necessitat i reben aquesta consideració el pa, la llet, els ous, la fruita, les verdures, les hortalisses, els cereals i els formatges. A més, també es beneficien d'aquest IVA els llibres, els diaris, les revistes no publicitàries, els medicaments d'ús humà, les cadires per a minusvàlids i les pròtesis, els habitatges de protecció oficial, etc.

S'adjunta aquest quadre per comentar, si li sembla oportú, l'evolució d'aquest impost:

Data	IVA Súper reduït	IVA Reduït	IVA General
01/09/2012	4,00 %	10,00 %	21,00 %
01/07/2010	4,00 %	8,00 %	18,00 %
01/01/1995	4,00 %	7,00 %	16,00 %
01/01/1993	3,00 %	6,00 %	15,00 %
01/08/1992	--%	6,00 %	15,00 %
01/01/1992	--%	6,00 %	13,00 %
01/01/1986	--%	6,00 %	12,00 %

3. Quant hauria de pagar per l'IVA, un cop feta la correcció?

El preu total del detergent líquid és de 6,99 €. Es pot dividir en:

- Preu net (sense IVA) = 5,78€ = (6,99 € / 1,21)
- IVA = 1,21€ = (5,78 € x 0,21)

De tal manera que, el pagament de l'IVA es redueix en 1,21 €. Per tant, la quota total de l'IVA serà:

$$(3,07 \text{ €} - 1,21 \text{ €}) + 1,35 \text{ €} + 0,67 \text{ €} = 3,88 \text{ €}$$

1,86 €

ACTIVITAT 3: TU QUÈ FARIES?

El dissabte passat, en Jaume i el seu pare estaven fent la compra setmanal. Com acostuma a passar, un cop al supermercat han comprat algunes coses de més que no eren a la llista, encara que aquesta vegada no s'han passat gaire. Tot i això, el carretó de la compra el porten bastant ple i encara els falta passar per la fruiteria de la Montse, on acostumen a anar cada dissabte i puntualment algun dia entre setmana.

Un cop a la fruiteria de la Montse, en Jaume s'adona que ha començat a ploure, el seu pare li diu que s'afanyi a agafar unes mandarines i ell, a més, agafa unes maduixes.

Com que plou, el pare d'en Jaume li dóna un bitllet de 20 €, mentre que ell se'n va cap a casa amb el carretó de la compra. Mentre està pesant els articles, la Montse (la mestressa de la fruiteria) rep una trucada. El compte puja a 14,50 €. En Jaume li paga i li demana el tiquet per poder-ne controlar les despeses, mentre li fa senyals perquè té pressa i no es vol mullar. La Montse s'ha distret amb la trucada i no recorda quin bitllet li ha donat el Jaume, llavors li pregunta «ara no ho recordo, m'has donat un bitllet de 20 o de 50 euros?».

Si estiguessis en la seva situació, què faries?